



Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BAİBÜEFD)

Bolu Abant İzzet Baysal University
Journal of Faculty of Education



2022, 22(2), 572 – 600. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2022...-807329>

Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalında 1998-2017 Yılları Arasında Üretilen Tezlerin Eğilimleri * Tendencies of Theses Produced Between 1998-2017 in Primary School Teaching

Büşra Kurtuluş Üstün¹ , Ayşegül Oğuz Namdar² 

Geliş Tarihi (Received): 8.10.2020

Kabul Tarihi (Accepted): 01.4.2022

Yayın Tarihi (Published): 30.06.2022

Öz: Bu araştırma, 1998-2017 yılları aralığında sınıf öğretmenliği bilim dalında yapılmış lisansüstü tezlerin demografik özellikleri ve içerikleri bakımından nasıl bir eğilim gösterdiklerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu araştırmada nitel bir araştırma yöntemi olan doküman inceleme kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan dokümanlar belirlenen kriterleri taşımak koşuluyla Ulusal Tez Merkezi'nden temin edilmiştir. Ulusal tez merkezinde yer alan detaylı tarama bölümünde bilim dalı "sınıf öğretmenliği", izin durumu "izinli", yıl olarak da "1998-2017" yılları aralık olarak seçilerek arama yapılmıştır. Arama sonucunda 1099 adet lisansüstü teze ulaşılmıştır. Ulaşılan tezlerin tamamı araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Tez İnceleme Formu" kullanılmıştır. Araştırma kapsamında toplanan veriler, içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada incelenen tezlerin en fazla 2010 yılında yayınlandığı, anahtar kelime olarak en fazla "sınıf öğretmeni"nin kullanıldığı, yöntem kısmına bakıldığında en çok nicel araştırma yönteminin kullanıldığı, en sık kullanılan veri toplama araçlarının ölçek ile anket olduğu ve en çok kullanılan veri analiz programının SPSS olduğu gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmenliği, Lisansüstü Tez, Araştırma Eğilimleri, İçerik Analizi, Doküman İnceleme

&

Abstract: The purpose of this study is to determine the tendencies of postgraduate theses made in the field of primary school teaching between 1998-2017 in terms of demographic properties and content. In this study, within the scope of qualitative research method, document analysis was used. The documents used in the research were provided from the National Thesis Center, provided that they meet the determined criteria. The theses reached, existing in the National Thesis Center in the detailed searching section, were searched by selecting the branch of science as "primary school teaching", leave case "on leave", and the years "1998-2017". As a result of the search, 1099 graduate theses were reached. All the theses reached were included in the research. In the research, "Thesis Review Form" was used as a data collection tool. The data obtained from the study were analyzed using the content analysis technique. The results of this study indicated that the theses examined in the research were published most in 2010. The next finding of the study was concerned with "primary school teacher" used most as a keyword. Besides, the most quantitative research method was used when looking at the method section, the most frequently used data collection tools were scale and questionnaire, and the most used data analysis program was SPSS.

Keywords: Classroom Teaching, Graduate Thesis, Research Trends, Content Analysis, Document Review

Atıf/Cite as: Kurtuluş-Üstün, B. & Oğuz-Namdar, A. (2022). Sınıf öğretmenliği bilim dalında 1998-2017 yılları arasında üretilen tezlerin eğilimleri. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 572-600. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2022...-807329>

İntihal-Plagiarizm/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/pub/aibuefd>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University, Since 2015 – Bolu

* Bu makale "Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalında 1998-2017 Yılları Arasında Üretilen Tezlerin Eğilimleri" adlı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Sorumlu Yazar: Büşra Kurtuluş Üstün, busra_kurtulus17@erdogan.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3132-0125>

² Doç. Dr. Ayşegül Oğuz Namdar, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Temel Eğitim Bölümü, aysegul.oguz@erdogan.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6853-8507>

1. GİRİŞ

Eğitim ilk insanın dünyaya gelişiyle başlamıştır ve hâlen devam etmektedir. Tabii ki eğitim bugünkü şeklini alıncaya kadar birçok değişim geçirmiştir. Bunlar bazen başka alanlarda gelişime ve değişime yol açmıştır. Bazen de başka alanlardaki gelişmelerden etkilenerek şu anki hâline dönüşmüştür. Bu döngü halen devam etmektedir. Yaşadığımız dünya var oldukça da devam edeceği yadsınamaz bir gerçektir (Ayas, 2013).

Toplumun çağdaş uygarlık düzeyine erişmesi ve bilimsel anlamda gelişmesi hiç şüphesiz onu ortaya çıkaran insanların aldığı eğitimle paralel olarak ilerlemektedir. Eğitim öğretim sürecinde aileden sonra gelen durak okuldur. Okul insanların kendi sınırlarını çizdiği ve geliştirdiği yerdir. Öğrenciler okul sayesinde zekâlarına uygun düzeyde bilgilerle donatılırlar (Gürol, Donmuş ve Arslan, 2012). Bu yüzden okullarda çağın gereksinimlerine uygun olarak verilen eğitim programlarının sürekli yenilenmesi ve bu eğitimlerin kurumlardaki bireylere yönelik olması topluma ileriye dönük birçok katkı sağlayacaktır (Sözbilir, Gül, Okçu, Yazıcı, Kızılaslan, Zorluoğlu ve Atıla, 2015).

Eğitimin en temel hedefi, yetişmekte olan öğrencilerin topluma uyum sağlamalarına ve verimli olmalarına yardım etmek, öğrencilerin yeteneklerinin farkına varmalarına olanak sağlayarak bu yolla etkili vatandaş olmalarını sağlamaktır. Bilhassa örgün eğitimin ilk basamağı olan ilkokullarda bu hedeflerin gerçekleşmesi oldukça önemlidir. Çünkü ilkokul çocukları ilerleyen yaşamlarında üstleneceği sorumluluklara hazırlar. Bu eğitim öğretim basamağında edinilen beceri, bilgi ve değerler çocuğun yaşamının her alanında büyük bir etkiye sahiptir (Brophy, 1988; Senemoğlu, 1992; Varış, 1988' den aktaran Sadık, 2002).

Okullarda verilen eğitim, yapısı itibariyle günümüzden daha çok geleceğe odaklıdır. Bu yüzden okullarda uygulanan eğitim programları analitik ve gelecekçi şekilde hazırlanır. Planlanan bu programların amacına ulaşabilmeleri için sınıf öğretmenleri oldukça önemli değişkenlerdir. Sınıf öğretmenlerinin öğretim programlarını uygulamadaki başarısı ve sınıf ortamını programa göre düzenleyip kurgulaması çok önemlidir. Ayrıca sınıf öğretmenleri öğrencilere model olur. Bu sayede gelecek kuşakların verimli eğitim almaları sağlanır (Akpınar, Kuzu ve Erdamar, 2018).

İlkokulla başlayan eğitim serüveninin en önemli parçası hiç şüphesiz sınıf öğretmenleridir. Sınıf öğretmenleri çocukların eğitim öğretim hayatlarındaki ilk dokunuşları yapan kişilerdir, çocukları ilkokul yıllarında gelecek yaşantısına hazırlar, bu süreçte edinilen bilgi ve beceri ilerleyen süreçte çocuklara altyapı oluşturur (Gürkan, 1993:3'den aktaran Aydın, Şahin ve Topal, 2008). Sınıf öğretmenleri, ailesinden yeni ayrılmış çocukların bilişsel ve duyuşsal gelişimini desteklemede, onlara iletişim becerilerini kazandırmada ve onları dış dünyaya hazırlamada sorumlu kişilerdir. Bu yüzden sınıf öğretmenleri çocukları her yönden eğitebilecek nitelikleri taşımalıdır. Bunun için de sınıf öğretmenlerinin kendilerini geliştirmeleri, bazı konularda eğitim almaları gerekmektedir (Senemoğlu, 1992: 143'den aktaran Aydın vd., 2008). Sınıf öğretmeninin gerekli donanım ve niteliklere sahip olabilmesi konusunda lisans ve lisansüstü eğitimin ne denli önemli olduğu anlaşılmaktadır. Bu sebeplerden ötürü lisans ve lisansüstü eğitim süreci içerisinde yapılmış olan çalışmalar oldukça önem taşımaktadır (Şahin, 2019).

Lisans ve lisansüstü eğitimin alındığı üniversiteler, sadece kamunun faydasına bilgi üretmezler. Ayrıca ürettikleri bilgiyi paylaşan ve yeni araştırmalar yapılmasına olanak sağlayan kurumlardır. Geçmişten günümüze üniversitelerin amacı öğrencilerine bir meslek kazandırmak gibi görünse de en temel görevi bilimsel araştırmaların yapılacağı ortamı sağlamak ve bu çalışmalarını desteklemektir (Karadağ, 2009). Lisansüstü eğitim, fakültelerde verilen dört yıllık lisans eğitiminden sonra diplomasını alan öğrencilerin kendi alanları ya da ilgi duyduğu başka alanlarda enstitüler tarafından verilir. Bu yolla toplumun ihtiyacı olan bilim insanı yetiştirilir (Karaman ve Bakırcı, 2010).

Lisansüstü eğitim için YÖK'ün belirlediği bazı koşullar vardır. Üniversitelere göre değişiklik gösteren bu koşulların programa dâhil olmak isteyen araştırmacılar da mevcut olması gerekir. Ayrıca enstitüler

tarafından hazırlanan koşulların, YÖK tarafından belirlenmiş koşullara uyum sağlaması gerekir (Demirhan İşcan ve Hazır Bıkmaz, 2012). Lisansüstü eğitimde gönüllülük esas alınmaktadır. Lisansüstü eğitim programlarına lisans eğitimini tamamlamış olan gönüllü kişiler başvurur ve başvuruları değerlendirilip uygun kriterleri taşıyorlar ise programa kabul edilirler. Bu şekilde lisansüstü eğitim süreci başlar.

Özenç ve Özenç'e (2018) göre lisansüstü eğitim programlarında öğrencilere bazı beceriler kazandırılmaya çalışılırken bir yandan da bilimsel araştırmalar yapılmaktadır. Bu araştırmalar sonucunda ulaşılan veriler ise bilgi birikimimize katkıda bulunmaktadır. Lisansüstü eğitim programları sayesinde geleceğin bilim insanları yetiştirilmekle birlikte yeni bilgilere de ulaşım sağlanmaktadır. Bu sebeple lisansüstü eğitim, akademik çerçevede önemli basamaklardan biri olarak görülebilir. Lisansüstü programlarda ne kadar verimli eğitim yapılırsa geleceğe yönelik o kadar olumlu yatırımlarda bulunulabilir. Lisansüstü eğitimde üretilen çalışmaların kalitesi de bu gelişimi oldukça etkilemektedir. Bu sebeple güncel konu ve yönelimlerin incelenmesi önemlidir. Bu incelemeler sayesinde daha sonraki yıllarda yapılacak araştırmalara düzenli bir şekilde yön vermek daha kolay hale gelmektedir.

Lisansüstü programlarda sınıf öğretmenliği bilim dalı, araştırmacılar merak uyandırdığı gibi bu alanda araştırma yapmanın literatüre katkısının da oldukça fazla olacağı düşünülmektedir. Sınıf öğretmenliği alanında yürütülmüş olan ulusal düzeydeki lisansüstü tez çalışmalarının sözü edilen demografik öğeler ve çeşitli değişkenler çerçevesinde hangi noktalarda toplandığı belirlenerek konu hakkında önemli olduğu öngörülen çıkarımların ortaya konulması hedeflenmiştir.

Üniversitelerde en köklü alanlardan biri de sınıf öğretmenliğidir. Bu bölüme lisansüstü eğitimde de gereken önem verilmektedir. Geniş bir alana sahip olan sınıf öğretmenliği bilim dalında binlerce akademik çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmaların her biri gelecekteki çalışmalara yön vermesi bakımından önemlidir. Ayrıca bireylerin kendilerini geliştirmek için kendi alanlarında ve başka alanlarda yapılmış geçmiş çalışmaları incelemeleri ve güncel eğilimleri tespit etmeleri gerekir. Bu çalışma ile sınıf öğretmenliği bilim dalında 1998-2017 yılları aralığında yürütülen lisansüstü çalışmalar ele alınmıştır. Çalışmanın literatüre önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.1. Araştırmanın amacı

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenliği bilim dalında yürütülen tez çalışmalarının yazarının cinsiyeti, yapıldığı üniversite, yayın yeri, kullanılan yayın dili, yayın yılı, sayfa sayısı, tür, yapıldığı enstitü, tez danışmanının unvanı, kullanılan toplam kaynak sayısı, kullanılan yerli/yabancı kaynakça sayısı, kullanılan anahtar terimler, kullanılan yöntem/modeller, örneklem / çalışma grubu, veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri ve veri analizinde kullanılan programlar bakımından eğiliminin belirlenmesidir.

1.2. Araştırmanın önemi

Günümüz eğitim sisteminin en önemli yapı taşlarından birinin ilkokullar olduğu söylenebilir. Burada verilen eğitim sayesinde öğrencilerin eğitim-öğretim hayatlarındaki temel atılmış olur. Bundan dolayı ilkokul düzeyine ders veren sınıf öğretmenlerinin de yeri oldukça önemlidir. Bu denli öneme sahip olan sınıf öğretmenleri ile ilgili birçok konu araştırmacılar merak uyandırdığı gibi geniş bir çalışma alanı oluşturduğu için de yapılan araştırmalarda oldukça tercih edilmektedir.

Eğitim alanında yapılan araştırmaların belirli aralıklarla incelenip düzenlenerek ne yönde eğilim gösterdiklerinin belirlenmesi, ilgili alanlarda araştırma yapmak isteyen bilim insanlarına yol göstermesi açısından oldukça önemlidir (Cohen, Manion ve Morrison, 2007'den aktaran Çiltaş, Güler ve Sözbilir, 2012). İlgili alanlarda araştırma yapmak isteyen bilim insanları, yapılan bu çalışmalarda belirlenmiş olan eğilimleri takip edip kendi çalışmalarını bu yönde geliştirebilir ve ilerletebilir.

Sınıf öğretmenliği bilim dalının çok disiplinli bir yapı göstermesinden dolayı alanda farklı konu, kavram ve temalarla ilgili çok fazla sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalar bütünüyle alana yönelmeyip alanın belli bir boyutunu, örneğin matematik eğitimi, fen bilgisi eğitimi vb. öğeleri dikkate almaktadır.

Diğer deyişle sınıf öğretmenliği hakkında yapılan çalışmaların genel itibariyle bütüncül bir paradigma içerisinde yeterince ele alınmadığı düşünülmektedir. Bu bakımdan sınıf öğretmenliği gibi çok sayıda alt disipline sahip olan bir alanın içerisinde yer alan çalışmaların belli başlı boyutlara göre sentezlenmesinin oldukça önem taşıyacağı öngörülmüştür. Böyle bir çalışmadan elde edilen sonuçlar, sınıf öğretmenliği bilim dalında yürütülmekte olan bilimsel yayınlara yönelik bakışı da etkileyebilecektir. Dolayısıyla bu çalışmanın, sınıf öğretmenliği alanında çalışmakta olan uzmanlara, araştırmacılara ve ilgili paydaşlara önemli açıklamalar ileri sürmek amaçlandığından, önemli olduğu düşünülmüştür. Bu çalışmada olduğu gibi alanda yapılan çalışmalarda araştırmacıların hangi konuları işlediği, ne tür yöntemler kullandığı gibi başlıklarda yapılacak olan ayrıntılı değerlendirme çalışmaları literatürün gelişmesine katkı sağlayacaktır. Bağcı'ya (2012) göre bu yolla geçmişten günümüze yapılan çalışmalar mercek altına alınmış ve alandaki eksiklikler görülmüş olacaktır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, psikolojik çalışmalarda ve sosyal vakalarla ilgili durumlarda nicel araştırma tekniklerine göre daha derinlemesine bilgi sağlar. Nitel araştırmalar, genellikle geleneksel araştırma yöntemleri kullanılarak bir sonuca varılamayan çalışmalarda kullanılmaktadır. Bu açıdan nitel araştırmalar ile nicel araştırmalar farklı durumlarda kullanılan iki yöntemdir. Her birinin kendi içinde avantajları ve dezavantajları vardır ve kıyaslamak doğru değildir. Önemli olan, çalışmada uygun yöntem ya da yöntemleri kullanmaktır (Frankel ve Devers, 2000'den aktaran Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2018: 252). Nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı çalışmalarda sıklıkla gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı bilinmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 189). Bu çalışmada da yukarıda belirtildiği gibi doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır.

Doküman incelemesi, araştırılması planlanan durumlar hakkında veri toplanmasını sağlayan yazılı kaynakların analizinden oluşur (Yıldırım ve Şimşek, 2016). "Doküman incelemesi, bazı olguların belirli bir zamandaki durumu veya belirli bir zaman periyodundaki gelişimi ile ilgilidir. Bu haliyle elde edilen bilgiyi yazınsal alana kazandırmasıyla önemli bir amaca hizmet eder" (Best ve Kahn, 2006'dan aktaran Keskin 20014). Bu doğrultuda araştırma kapsamında toplanan veriler, dokümanlar içerik analizi tekniği ile incelenerek elde edilmiştir.

Yıldırım ve Şimşek (2016: 194-201), doküman incelemesinde kullanılan aşamaları sırasıyla şöyle ifade etmiştir:

1. Dokümanlara ulaşma: Doküman inceleme yönteminde kullanılan ilk basamaktır. Bu aşamada araştırmacı kendine şu soruları sormalıdır: Ne tür dokümana ihtiyaç vardır? Bu dokümanlara nereden ulaşılabilir? Konu içerisinde veri kaynağına bu sorularla ulaşılır. Bu yolla ilk aşama tamamlanır. Bu çalışmada da elde edilen tüm tez çalışmaları oluşturulan ölçütlere göre sorgulanarak çalışmaya dâhil edilmiştir.
2. Özgünlüğü kontrol etme: Doküman inceleme sürecinde ulaşılan dokümanların araştırmacı tarafından özgün olup olmadığı kontrol edilmelidir. Bu durum oldukça önemlidir, çünkü ulaşılan kaynaklar araştırmanın güvenilirliğinde büyük rol oynar. Bu çalışmada elde edilen tezler anahtar terimlerine göre değerlendirilerek bunların diğer çalışmalardan farklılığı ve özgünlüğü ortaya konulmuştur.
3. Dokümanları anlama: Bu aşamada, araştırmacı ulaştığı kaynaklarla baş başa kalır ve kaynakları sistematik bir şekilde çözümler. Ulaşılan kaynakların en iyi şekilde anlaşılması ve çözümlenmesi araştırmacıya anlatmak istediklerini daha verimli bir şekilde ortaya koyma fırsatı verir. Bu çalışmada araştırmaların sistematik biçimde dağılımı için belli başlı demografik öğeler oluşturulmuştur.

4. Veriyi analiz etme: Doküman inceleme yönteminin en kritik aşamalarından biridir. Çünkü bu aşamanın tamamlanmasıyla elde edilen bulgular araştırmanın sonuçlarına ulaşmayı sağlar. Tek başına bir araştırmanın tamamında doküman inceleme yöntemi kullanılıyorsa ulaşılan veriler burada detaylı bir içerik analizinden geçmelidir. Ayrıca veriyi analiz etme durumu da kendi içerisinde belirli basamaklardan geçerek yapılmaktadır. Bu aşamada, önceki aşamada oluşturulan ölçütlere göre tez çalışmaları kategorize edilmiş ve ilgili çıkarsamalarda bulunulmuştur.

5. Veriyi kullanma: Doküman inceleme yönteminin son aşaması olan bu bölümde araştırmacı titizlikle kullandığı kaynakları zarar görmeyecek şekilde düzenlemeli ve atıf yaptığı kurum ya da kişileri özenle seçip prosedürüne uygun şekilde çalışmasında bunlara yer vermelidir. Ayrıca araştırmacı bu konuda sürekli kendisini ve çalışmasını sorgulamalıdır. Böylece araştırmacının hata yapma oranı oldukça azalmaktadır. Bu aşamada öne sürülen çıkarsamalar literatürle ilişkilendirilerek araştırmacıya özgü açıklamalar ortaya konulmuştur.

Yukarıda ifade edilen her bir aşama sırasıyla bu çalışma içerisinde uygulanmıştır. Ayrıca bu araştırmada bir aşamadan başka bir aşamaya geçmek için içerisinde bulunan aşamanın tamamlanması beklenmiştir. Böylece çalışmada araştırma modelinin uygulanışında herhangi bir aksaklık olmaması sağlanmıştır.

2.2. Araştırmanın çalışma grubu

Bu çalışmada YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde (URL-5, 2018) yer alan ve tam metin olarak ulaşılabilen sınıf öğretmenliği bilim dalındaki yüksek lisans ve doktora tezleri çalışma kapsamına alınmış olup, çalışma 1998 yılından 2017 yılına kadar yapılan araştırmalarla sınırlandırılmıştır. Tümer'e (2014) göre belirlenen kriterlerde tüm tezlere ulaşamayacağı için arama kriterlerine izinli olanlar dâhil edilmiştir. Bu açıdan erişime kapalı olan tezlerin çalışma grubuna alınmaması önemli bir kısıtlılıktır.

Bu çalışmada da sınıf öğretmenliği bilim dalında 1998 yılında yapılan ilk çalışmadan 2017 yılında yapılan son çalışmaya kadarki erişime açık tüm çalışmaların eğilimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda 53 farklı üniversitede yapılmış olan 941'i yüksek lisans ve 158'i doktora olmak üzere toplam 1099 tez incelenmiştir. İncelenen bu tezlere Ulusal Tez Merkezi'nden detaylı tarama yapılarak ulaşılmıştır. Detaylı taramada arama kriterleri olarak bilim dalı için "sınıf öğretmenliği bilim dalı", izin durumu için "izinli", yıl için ise başlangıç yılına bir sınırlama getirilmeden "... - 2017" seçilmiştir. Detaylı arama sonucunda çıkan tezlerden ilkinin 1998 yılına ait olduğu belirlenmiş ve 1998 yılında yapılan bu çalışma araştırma kapsamında incelenen tezlerin başlangıcı olmuştur.

2.3. Veri toplama araçları ve süreci

Araştırma kapsamında veriler toplanırken araştırmacı tarafından yeniden düzenlenen ve çalışmaya uyarlanan "Tez Sınıflama Formu" kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan "Tez Sınıflama Formu", Sözbilir, Kutu ve Yaşar (2012) tarafından geliştirilen "Makale Sınıflama Formu"ndan yola çıkılarak tez konusu kapsamında araştırmacı tarafından yeniden düzenlenerek hazırlanmıştır. Ayrıca araştırmaya uyarlanan "Makale Sınıflama Formu"nun kullanımıyla ilgili gerekli izinler alınmıştır. Araştırmada kullanılan tez sınıflama formu; tezin künyesi, yöntemi, örnekleme (çalışma grubu), veri toplama araçları ve veri analiz yöntemleri şeklinde beş bölümden oluşmaktadır.

Araştırma kapsamında belirlenen yüksek lisans ve doktora tezleri 30.07.2018 tarihinde saat 15.00'ten itibaren aralıksız üç gün boyunca Ulusal Tez Merkezi'nden indirilmiştir. Araştırmanın son yıl olarak 2017 ile sınırlandırılmasının sebebi, tezlerin 2018 yılı içerisinde indirilmesidir. Bitmiş olan yıl araştırmaya eklenmiş olup veri toplama aşamasına geçilmiştir. Daha sonra indirilen tezler dosyalanıp arşivlenmiştir. Tezlerin indirilme işlemi bittikten sonra belirlenen veri toplama aracı ile toplanan verilerin analizi yapılmıştır.

2.4. Verilerin analizi

Bu araştırmada toplanan veriler, içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Türkiye'de farklı disiplinlerde güncel eğilimleri görebilmek amacıyla içerik analizi tekniği kullanılarak birçok araştırma yürütülmüştür

(Kurt ve Erdoğan, 2015). İçerik analizi, farklı alanlardaki pek çok araştırma sorusuna cevap bulmak üzere kullanılan temel bir araştırma tekniğidir. Ayrıca içerik analizi, metne ilişkin yansız ve sistematik bilgi sunmayı amaçlayan bir araştırma tekniğidir (Koçak ve Arun, 2006). İçerik analizi, belgelerdeki eğilimleri ve kalıpları incelemek için de oldukça yararlıdır. Bununla birlikte içerik analizi basit kelime sayımlarının çok ötesine uzanır. Tekniği özellikle zengin ve anlamlı yapan, verilerin kodlanmasına ve sınıflandırılmasına güvenmesidir (Stemler, 2001). Ek olarak içerik analizinde dezavantaj sayılabilecek özellikler de vardır. Bunlardan birisi araştırmanın genellikle kayıtlı bilgilerle sınırlı olmasıdır (Sert, 2010).

Bu çalışmada öncelikle indirilen her bir teze araştırmacı tarafından numaralandırma yapılmıştır. Daha sonra bu tezler önceden belirlenen ve veri toplama aracında yer alan kodlar (başlıklar) doğrultusunda teker teker incelenip Microsoft Word programı kullanılarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bu başlıklar, tezin yazarının cinsiyeti, tezin yapıldığı üniversite, yayın yeri, yayın dili, yayın yılı, sayfa sayısı, tez türü, tezin yapıldığı enstitü, tez danışmanının unvanı, kaynakça sayısı, yerli/yabancı kaynakça sayısı, anahtar kelimeler, yöntem/model, örneklem/çalışma grubu, veri toplama araçları, veri analizi teknikleri, veri analizinde kullanılan programlar olarak belirlenmiştir. Konu ile ilgili ulaşılan tezler nitelik ve nicelik açısından etraflıca incelenmiştir. Her bir tezde detaylı inceleme yapılarak her bir bulgu veri toplama aracı içerisinde hangi bölüme eklenmesi gerekiyorsa o bölüme kodlanmıştır. Veri toplama aracında yer almayan farklı bir koda ulaşıldığında ise araştırmacı tarafından veri toplama aracına o kod eklenmiştir. Çıkan sonuçları veri toplama aracına aktarma işlemi tezlere verilen sayılarla yapılmıştır. Bu işlem, kodların tekrar etme sıklığını tespit etmek amacıyla yapılmıştır. İncelemeler sonucu ortaya çıkan sonuçlar, veri toplama aracına sırasıyla ve özenle aktarılmıştır. Tüm veriler toplandıktan sonra kodlar oluşturulmuş ve tablolara son hali verilmiştir. Son aşamada tablolarda yer alan ögelere ilişkin frekanslar hesaplanmıştır. Yapılan bu hesaplamalar sonucunda kodların ne kadar sıklıkla tekrar ettiğine ulaşılmıştır. Daha sonra Microsoft Excel kullanılarak verilerin yüzdeleri alınmıştır. Ulaşılan veriler ayrı ayrı tablolarda düzenlenerek araştırmanın bulgular kısmında belirtilmiştir.

2.5. Araştırmanın etik izni

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 05.06.2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2020/50

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında yapılan analizler sonucunda ortaya çıkan bulgulara tablolar halinde yer verilmiştir. Bu kapsamda çalışmaya dâhil edilen tezlerin yazarlarının cinsiyetlerine ait dağılım Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1.
Tez Yazarlarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kadın	675	61,42
Erkek	399	36,31
Hem kadın hem erkek ismi	25	2,27
Toplam	1099	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi 675 (%61,42) tezin yazarı kadındır, 399 (%36,31) tezin yazarı ise erkektir. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tez çalışmalarının ağırlıklı olarak kadın yazarlar tarafından hazırlandığı görülmektedir.

Tezlerin üniversiteye göre dağılımı Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2.
Tezin Yapıldığı Üniversiteye Göre Dağılımı

Üniversite Adı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Gazi Üniversitesi	125	11,37
Marmara Üniversitesi	99	9,01
Selçuk Üniversitesi	71	6,46
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	65	5,91
Dokuz Eylül Üniversitesi	57	5,19
Afyon Kocatepe Üniversitesi	51	4,64
Atatürk Üniversitesi	48	4,37
Anadolu Üniversitesi	44	4,00
Pamukkale Üniversitesi	38	3,46
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	35	3,18
Uşak Üniversitesi	35	3,18
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	33	3,00
Uludağ Üniversitesi	32	2,91
Fırat Üniversitesi	30	2,73
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	24	2,18
Necmettin Erbakan Üniversitesi	21	1,91
Celal Bayar Üniversitesi	19	1,73
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	19	1,73
Adnan Menderes Üniversitesi	18	1,64
Ege Üniversitesi	17	1,55
Karadeniz Teknik Üniversitesi	17	1,55
Dumlupınar Üniversitesi	16	1,46
İstanbul Üniversitesi	16	1,46
Trakya Üniversitesi	15	1,36
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	14	1,27
Ömer Halisdemir Üniversitesi (Niğde Üniversitesi)	14	1,27

Tablo 2. devamı

Tezin Yapıldığı Üniversiteye Göre Dağılımı

Sakarya Üniversitesi	14	1,27
Zirve Üniversitesi	13	1,18
Ahi Evran Üniversitesi	11	1,00
Çukurova Üniversitesi	9	0,82
Hacettepe Üniversitesi	9	0,82
İstanbul Aydın Üniversitesi	9	0,82
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi (Rize Üniversitesi)	9	0,82
İnönü Üniversitesi	8	0,73
Amasya Üniversitesi	7	0,64
Kocaeli Üniversitesi	6	0,55
Mustafa Kemal Üniversitesi	5	0,45
Giresun Üniversitesi	4	0,36
Erzincan Üniversitesi	4	0,36
Mersin Üniversitesi	3	0,27
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	2	0,18
Aksaray Üniversitesi	2	0,18
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	2	0,18
Ordu Üniversitesi	2	0,18
Akdeniz Üniversitesi	1	0,09
Çukurova Üniversitesi	1	0,09
Gaziantep Üniversitesi	1	0,09
Mersin Üniversitesi	1	0,09
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	1	0,09
Yıldız Teknik Üniversitesi	1	0,09
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi	1	0,09
Toplam	1099	100

Tablo 2’de görüldüğü üzere incelenen tezlerin 125’i (%11,37) Gazi Üniversitesinde, 99’u (% 9,01) Marmara Üniversitesinde, 71’i (%6,46) Selçuk Üniversitesinde, 65’i (%5,91) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde, 57’si (%5,19) Dokuz Eylül Üniversitesinde, 51’i (%4,64) Afyon Kocatepe Üniversitesinde, 48’i (%4,37) Atatürk Üniversitesinde, 44’ü (%4) Anadolu Üniversitesinde, 38’i (%3,46) Pamukkale Üniversitesinde, 35’i (%3,18) Eskişehir Osmangazi Üniversitesinde, 35’i (%3,18) Uşak Üniversitesinde, 33’ü (%3) Abant İzzet Baysal Üniversitesinde, 32’si (%2,91) Uludağ Üniversitesinde ve 30’u (%2,73) Fırat Üniversitesinde yapılmıştır. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tez çalışmalarının ağırlıklı olarak Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesinde hazırlandığı görülmektedir.

Tez çalışmalarının yayın yerine göre dağılımı Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3.

Tezin Yayın Yerine Göre Dağılımı

Yayın yeri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Ankara	134	12,19
İstanbul	126	11,46
Konya	92	8,37
Eskişehir	79	7,19
İzmir	74	6,73

Tablo 3. devamı

Tezin Yayın Yerine Göre Dağılımı

Çanakkale	65	5,91
Afyonkarahisar	51	4,64
Erzurum	48	4,37
Denizli	38	3,46
Uşak	35	3,18
Bolu	33	3,00
Bursa	32	2,91
Elazığ	30	2,73
Burdur	24	2,18
Manisa	19	1,73
Samsun	19	1,73
Aydın	18	1,64
Trabzon	17	1,55
Kütahya	16	1,46
Edirne	15	1,36
Gaziantep	14	1,27
Niğde	14	1,27
Sakarya	14	1,27
Tokat	14	1,27
Kırşehir	11	1,00
Adana	10	0,91
Rize	9	0,82
Malatya	8	0,73
Amasya	7	0,64
Kocaeli	6	0,55
Hatay	5	0,45
Erzincan	4	0,36
Giresun	4	0,36
Mersin	4	0,36
Ağrı	2	0,18
Aksaray	2	0,18
Muğla	2	0,18
Ordu	2	0,18
Antalya	1	0,09
Zonguldak	1	0,09
Toplam	1099	100

Tablo 3'e göre tezlerin 134'ü (%12,19) Ankara'da, 126'sı (%11,46) İstanbul'da, 92'si (%8,37) Konya'da, 79'u (%7,19) Eskişehir'de, 74'ü (%6,73) İzmir'de, 65'i (%5,91) Çanakkale'de, 51'i (%4,64) Afyonkarahisar'da, 48'i (%4,37) Erzurum'da, 38'i (%3,46) Denizli'de, 35'i (%3,18) Uşak'ta, 33'ü (%3) Bolu'da, 32'si (%2,91) Bursa'da, 30'u (%2,73) Elazığ'da, 24'ü (%2,18) Burdur'da, 19'u (%1,73) Manisa'da, 19'u (%1,73) Samsun'da, 18'i (%1,64) Aydın'da, 17'si (%1,55) Trabzon'da, 16'sı (%1,46) Kütahya'da, 15'i (%1,36) Edirne'de, 14'er (%1,27) adedi Gaziantep, Niğde, Sakarya ve Tokat'ta, 11'i (%1) Kırşehir'de ve 10'u (%0,91) Adana'daki üniversitelerde üretilmiştir. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tez çalışmalarının ağırlıklı olarak Ankara, İstanbul, Konya, Eskişehir ve İzmir şehirlerinde hazırlandığı görülmektedir.

Tez çalışmalarının kullanılan yayın diline göre dağılımı Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4.

Tezde Kullanılan Yayın Diline Göre Dağılımı

Yayın Dili	Frekans (f)	Yüzde (%)
Türkçe	1096	99,73
İngilizce	3	0,27
Toplam	1099	100

Tablo 4'te görüldüğü gibi tezlerin 1096'sı (%99,73) Türkçe, 3'ü (%0,27) ise İngilizce olarak yayımlanmıştır. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tez çalışmalarının tamamına yakınının Türkçe olarak yayımlandığı görülmektedir. İngilizce dilinde yazılan tezler de Pamukkale Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve Dumlupınar Üniversitesi bünyesinde yer almaktadır.

Tez çalışmalarının yayın yılına göre dağılımı Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5.

Tezin Yayın Yılına Göre Dağılımı

Yayın Yılı	Frekans (f)	Yüzde (%)
2010	129	11,74
2009	116	10,56
2008	114	10,37
2011	101	9,19
2015	101	9,19
2014	100	9,10
2013	90	8,19
2012	85	7,73
2007	65	5,91
2016	58	5,28
2017	44	4,00
2006	36	3,28
2005	23	2,09
2004	16	1,46
2001	6	0,55
2002	6	0,55
2000	5	0,45
2003	3	0,27
1998	1	0,09
Toplam	1099	100

Tablo 5'e göre 2010 yılında 129 (%11,74) tez, 2009 yılında 116 (%10,56) tez, 2008 yılında 114 (%10,37) tez, 2011 yılında 101 (%9,19) tez, 2015 yılında 101 (%9,19) tez, 2014 yılında 100 (%9,10) tez, 2013 yılında 90 (%8,19) tez, 2012 yılında 85 (%7,73), 2007 yılında 65 (%5,91), 2016 yılında 58 (%5,28), 2017 yılında 44 (%4), 2006 yılında 36 (%3,28), 2005 yılında 23 (%2,09), 2004 yılında 16 (%1,46), 2001 yılında 6 (%0,55), 2002 yılında 6 (%0,55), 2000 yılında 5 (0,45), 2003 yılında 3 (%0,27) ve 1998 yılında 1 (%0,09) tez yayımlanmıştır. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yapılan tez çalışmalarının çoğunlukla 2008-2015 yılları arasında yapıldığı görülmektedir.

Tez çalışmalarının sayfa sayısına göre dağılımı Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6.*Tezin Sayfa Sayısına Göre Dağılımı*

Sayfa Sayısı	Frekans (f)	Yüzde (%)
101-150	456	41,49
151-200	235	21,38
51-100	148	13,47
251 ve üzeri	135	12,28
201-250	123	11,19
1-50	2	0,18
Toplam	1099	100

Tablo 6'ya göre incelenen tezlerin 456'sının (%41,49) 101-150, 235'inin (%21,38) 151-200, 148'inin (%13,47) 51-100, 135'inin (%12,28) 251 ve üzeri, 123'ünün (%11,19) 201-250 ve 2'sinin (%0,18) 1-50 sayfa aralığında olduğu tespit edilmiştir. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tez çalışmalarının ağırlıklı olarak 101-150 sayfa aralığında olduğu görülmektedir.

Tez çalışmalarının türüne göre dağılımı Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7.*Tezin Türüne Göre Dağılımı*

Tezin Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yüksek Lisans	941	85,62
Doktora	158	14,38
Toplam	1099	100

Tablo 7'ye bakıldığında incelenen tezlerin 941 adedinin (%85,62) yüksek lisans, 158 adedinin (%14,38) doktora tezi olarak hazırlandığı görülmektedir. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tez çalışmalarının ağırlıklı olarak yüksek lisans tezi olarak yayımlandığı görülmektedir.

Tez çalışmalarının yapıldığı enstitüye göre dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8.*Tezin Yapıldığı Enstitüye Göre Dağılımı*

Enstitü Adı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	615	55,96
Sosyal Bilimler Enstitüsü	484	44,04
Toplam	1099	100

Tablo 8'e göre incelenen tezlerin 615'i (%55,96) eğitim bilimleri enstitüsünde, 484'ü (%44,04) ise sosyal bilimler enstitüsünde yapıldığı tespit edilmiştir. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tez çalışmalarının ağırlıklı olarak eğitim bilimleri enstitüsünde yapıldığı görülmektedir.

Tez çalışmalarının danışman unvanlarına göre dağılımı Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9.*Tez Danışmanının Unvanına Göre Dağılımı*

Danışman Unvanı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yrd. Doç. Dr. (Dr. Öğr. Üyesi)	610	52,09
Doç. Dr.	293	25,02
Prof. Dr.	216	18,45
İki Danışmanlı Tez	42	3,59
Dr.	10	0,85
Toplam	1171	100

Tablo 9'a göre incelenen tezlerin danışman unvanlarının 610'u (%52,09) yrd. doç. dr., 293'ü (%25,02) doç. dr., 216'sı (%18,45) prof. dr., 42'si (%3,59) iki danışmanlı ve 10'u (%0,85) dr.'dur.

Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tez çalışmalarının ağırlıklı olarak yrd. doç. dr. unvanlı danışmanlar tarafından yürütüldüğü görülmektedir.

Tezlerde kullanılan toplam kaynakça sayılarının dağılımı Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10.
Tezlerin Kullanılan Toplam Kaynakça Sayısına Göre Dağılımı

Toplam Kaynakça	Frekans (f)	Yüzde (%)
51-100	495	45,04
101-150	285	25,93
1-50	136	12,37
151-200	106	9,65
200 ve üzeri	75	6,82
Kaynakça yer almamaktadır.	2	0,18
Toplam	1099	100

Tablo 10'a göre incelenen tezlerin 495'i (%45,04) 51-100 arasında 285'i (%25,93) 101-150 arasında, 136'sı (%12,37) 1-50 arasında, 106'sı (%9,65) 151-200 arasında, 75'i (%6,82) 200 ve üzerinde kaynakçaya sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen tezlerden 2'sinin (%0,18) içerisinde kaynakçaya yer verilmediği görülmüştür. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tez çalışmalarının kaynakçasında ağırlıklı olarak 51-100 aralığında kaynağa yer verildiği görülmektedir.

Tez çalışmalarında kullanılan yerli/yabancı kaynakça sayısının dağılımı Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11.
Tezlerde Kullanılan Yerli ve Yabancı Kaynaklara Göre Dağılım

Yazar	Kaynakça Aralığı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yerli (Yazarı Türk)	51-100	575	52,42
	1-50	316	28,81
	101-150	165	15,04
	151-200	29	2,64
	200 ve üzeri	12	1,09
Toplam		1097	100
Yabancı (Yazarı Türk Olmayan)	1-50	829	75,57
	51-100	138	12,58
	101-150	37	3,37
	151-200	17	1,55
	200 ve üzeri	13	1,19
	Hiç kullanılmamış	63	5,74
Toplam		1097	100

Tablo 11'e göre incelenen tezlerin 575'i (%52,42) 51-100 aralığında, 316'sı (%28,81) 1-50 aralığında, 165'i (%15,04) 101-150 aralığında, 29'u (%2,64) 151-200 aralığında, 12'si (%1,09) ise 200 ve üzeri yerli kaynak içermektedir. Yine incelenen tezlerin 829'u (%75,57) 1-50 aralığında, 138'i (%12,58) 51-100 aralığında, 37'si (%3,37) 101-150 aralığında, 17'si (%1,55) 151-200 aralığında, 13'i (%1,19) ise 200 ve üzeri yabancı kaynak

çermektedir. Ayrıca 63 (%5,74) tezin içerisinde hiç yabancı kaynağa yer verilmemiş olduğu tespit edilmiştir. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tez çalışmalarında ağırlıklı olarak 51-100 aralığında yerli, 1-50 aralığında ise yabancı kaynak kullanıldığı görülmektedir.

Tezlerde kullanılan anahtar kelimelerin dağılımı Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12.		
<i>Tezlerde Kullanılan Anahtar Kelimelere Göre Dağılım</i>		
Anahtar Kelime	Frekans (f)	Yüzde (%)
Sınıf öğretmeni/öğretmenleri	100	9,73
İlköğretim	75	7,30
Sosyal Bilgiler	44	4,28
Akademik Başarı	42	4,09
Tutum	38	3,70
Okuduğunu Anlama	35	3,40
Öğretmen	35	3,40
İlkokul	31	3,02
Okuma	31	3,02
Değerler eğitimi	29	2,82
Değerler	26	2,53
Matematik Öğretimi	26	2,53
Sınıf yönetimi	25	2,43
Eğitim	22	2,14
Ders Kitabı	21	2,04
Sınıf Öğretmeni Adayı	21	2,04
Yapılandırmacılık	20	1,95
Eleştirel Düşünme	19	1,85
Türkçe Öğretimi	18	1,75
Hayat bilgisi	17	1,65
Öğretmen adayları	17	1,65
Başarı	16	1,56
Fen ve Teknoloji	16	1,56
Öğretmen Görüşleri	16	1,56
Yapılandırmacı yaklaşım	16	1,56
Matematik	15	1,46
Öğrenci	15	1,46
Sınıf Öğretmenliği	15	1,46
Yaratıcı Drama	14	1,36
Belirtilmemiş	213	20,72
Toplam	1028	100
Diğer (sadece 13 ve altında tekrar eden anahtar kelime sayısı)	1687	-

Tablo 12’ye göre incelenen tezlerde en fazla “sınıf öğretmeni” nin 100 tezde (%9,73) anahtar kelime olarak kullanıldığı ve onu takiben “ilköğretim” 75 tezde (%7,30), “sosyal bilgiler” 44 tezde (%4,28), “akademik başarı” 42 tezde (%4,09), “tutum” 38 tezde (%3,70), “okuduğunu anlama” 35 tezde (%3,40), “öğretmen” 35 tezde (%3,40), “ilkokul” ve “okuma” 31 tezde (%3,02), “değerler eğitimi” 29 tezde (%2,82), “değerler” ve “matematik öğretimi” 26 tezde (%2,53), “sınıf yönetimi” 25 tezde (%2,43), “eğitim” 22 tezde (%2,14), “ders kitabı” ve “sınıf öğretmeni adayı” 21 tezde (%2,04), “yapılandırmacılık” 20 tezde (%1,95) anahtar kelime olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Ek olarak 1687 anahtar kelimenin 13 ve altında tekrar ettiği tespit edilmiştir. Bu kelimeler “Diğer” başlığı ile tabloda yer almıştır. Ayrıca incelenen tezlerin 213’ünde (%20,72) anahtar kelime belirtilmemiş olduğu görülmüştür. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tez

çalışmalarında anahtar kelime olarak özellikle “sınıf öğretmeni”, “ilköğretim” ve “sosyal bilgiler”in kullanıldığı görülmektedir.

Tez çalışmalarında kullanılan yöntem/model Tablo 13’te gösterilmiştir.

Tablo 13.

Tezde Kullanılan Yöntem/Modelere Göre Dağılım

Yöntem	Model	Frekans (f)	Yüzde (%)	
Nicel	Tarama Modeli	469	42,68	
	Deneysel	173	15,74	
	Betimsel Araştırma Modeli	29	2,64	
	Simülasyon Çalışması	1	0,09	
	Nicel (Türü Belirtilmemiş)	6	0,55	
Nitel	Tarama Modeli	72	6,55	
	Örnek Olay (Durum Çalışması)	50	4,55	
	Doküman İncelemesi	37	3,37	
	Eylem Araştırması	28	2,55	
	Betimsel Araştırma Modeli	26	2,37	
	Olgu Bilim	10	0,91	
	İçerik Analizi	3	0,27	
	Görüşme Tekniği	2	0,18	
	Fenomenografi	2	0,18	
	Doğal İnceleme Yaklaşımı	2	0,18	
	Kültür Analizi	1	0,09	
	Söylem Analizi	1	0,09	
	Tasarım Temelli Araştırma	1	0,09	
	Metodolojik Değerlendirme Çalışması	1	0,09	
	Nitel (Türü Yazılmamış)	35	3,18	
	Karma	Çeşitleme (Nitel ve Nicel)	80	7,28
		Açıklayıcı (Nicel→Nitel)	14	1,27
Gömülü		8	0,73	
Keşfedici (Nitel→Nicel)		4	0,36	
Eş Zamanlı		4	0,36	
Sıralı Desen		3	0,27	
İç İçe Karma Yöntem		3	0,27	
Üçleme Deseni		2	0,18	
Zenginleştirilmiş Desen		1	0,09	
Eleştirel Kuram Yaklaşımı		1	0,09	
Karma (Türü Belirtilmemiş)	16	1,46		
Belirtilmemiş		14	1,27	
Toplam		1099	100	

Tablo 13’e göre incelenen tezlerde nicel, nitel ve karma yöntem kullanıldığı görülmüştür. Nicel yöntemlerden en fazla tarama modeli 469 tezde (%42,68), deneysel model 173 tezde (%15,74), betimsel araştırma modeli 29 tezde (%2,64) kullanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen tezlerin 6’sının (%0,55) yönteminin nicel olup araştırma modelinin belirtilmemiş olduğu görülmüştür. Nitel yöntem kapsamında ise en fazla tarama modeli 72 tezde (%6,55), örnek olay 50 tezde (%4,55), doküman incelemesi 37 tezde (%3,37), eylem araştırması 28 tezde (%2,55), betimsel araştırma modeli 26 tezde (%2,37) kullanıldığı tespit

edilmiştir. Ayrıca incelenen tezlerin 35'inin (%3,18) yönteminin nitel olup araştırma modelinin belirtilmemiş olduğu görülmüştür. Araştırmada incelenen tezlerde kullanılan karma yöntem modellerinde ise en fazla, çeşitlemenin 80 tezde (%7,28) ve açıklayıcı modelin 14 tezde (%1,27) kullanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen tezlerin 16'sının (%1,46) yönteminin karma olup araştırma modelinin belirtilmemiş olduğu görülmüştür. Ek olarak incelenen tezlerin 14'ünde (%1,27) yöntemin belirtilmediği tespit edilmiştir. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tezlerin nicel ve nitel yöntemlerden ağırlıklı olarak "tarama modeli", karma yöntemde ise "çeşitleme" kullanılarak yazıldığı görülmektedir.

Tez çalışmalarının örneklem/çalışma grubuna göre dağılımı Tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14.

Tezlerin Örneklemine/Çalışma Grubuna Göre Dağılımı

			Frekans (f)	Yüzde (%)	
Örneklem Grubu	Öğrenci	5.Sınıf	221	14,07	
		4.Sınıf	214	13,62	
		Lisans	94	5,98	
		3.Sınıf	72	4,58	
		1.Sınıf	48	3,06	
		6.Sınıf	38	2,42	
		2.Sınıf	36	2,29	
		8.Sınıf	36	2,29	
		7.Sınıf	34	2,16	
		Okulöncesi	15	0,95	
		Öğrenciler (Sınıf Düzeyi Verilmemiş Olan)	7	0,45	
		Kaynaştırma Öğrencileri	4	0,25	
		10.Sınıf	2	0,13	
		Özel Eğitim Öğrencisi	2	0,13	
		Öğretmen	Sınıf Öğretmeni	396	25,21
			Branş Öğretmeni	92	5,86
			Öğretmen (İlköğretim)	22	1,40
Öğretmen (Branşı Belirlenemeyen)	4		0,25		
Diğer Bireyler	Veliler	58	3,69		
	Yöneticiler (İdareciler)	42	2,67		
	Öğretim Elemanları (Akademisyenler)	7	0,45		
Kaynaklar	Müfettiş	6	0,38		
	Halk	2	0,13		
	Kitaplar	45	2,86		
	Metinler	8	0,51		
Diğer (1 kez tekrar eden örneklem grubu)	Tezler	2	0,13		
		28	1,78		

Tablo 14. devamı

Tezlerin Örneklemine/Çalışma Grubuna Göre Dağılımı

Örneklem Verilmemiş	Yer		36	2,29
Toplam			1571	100
Örneklem Büyüklüğü	301-1000 Arası		307	27,93
	31-100 Arası		290	26,39
	101-300 Arası		259	23,57
	11-30 Arası		96	8,74
	1-10 Arası		56	5,10
	1000' den Fazlası		40	3,64
	Belirtilmemiş		15	1,36
Örneklem Verilmemiş	Yer		36	3,28
Toplam			1099	100
Örneklem Yöntemi	Random		196	16,88
	Monografik (Amaçsal)		148	12,75
	Gelişigüzel (Rastgele)		125	10,77
	Basit Tesadüfi (Tesadüfi)		83	7,15
	Kolay Ulaşılabilir Örneklem		81	6,98
	Küme (Çok Aşamalı)		63	5,43
	Tabakalı (Katmanlı)		39	3,36
	Uygun Örneklem		37	3,19
	Kartopu		5	0,43
	Sistemik		1	0,09
	Kota		1	0,09
	Karar Örneklem Yöntemi		1	0,09
	Örneklem Alınmamış (Evreni Direkt Çalışma Grubu Olan)		36	3,10
	Belirtilmemiş		309	26,61
Örneklem Verilmemiş	Yer		36	3,10
Toplam			1161	100

Tablo 14'e bakıldığında, tezlerde örneklem grubu kapsamında öğrenci grupları olarak en sık 5. sınıf öğrencilerinin 221 tezde (%14,7), 4.Sınıf öğrencilerinin 214 tezde (%13,62), öğretmen grubu olarak sınıf öğretmenlerinin 396 tezde (%25,21), branş öğretmenlerinin 92 tezde (%5,86), diğer bireylerden en sık tekrar eden kodlara bakıldığında; Velilerin 58 tezde (%3,69) ve Yöneticilerin 42 tezde (%2,67), kaynak bakımından ise kitapların 45 tezde (%2,86) yer aldığı görülmektedir. Ayrıca incelenen 28 tezde de (%1,78) farklı çalışma grupları tespit edilmiştir. Bu çalışma grupları "diğer" başlığı altında tabloda yer almaktadır. İncelenen tezlere örneklem büyüklüğü açısından bakıldığında ise en sık 301-1000 aralığında 307 tezde (%27,93) çalışma grubu oluşturulduğu tespit edilmiştir. Ek olarak, incelenen tezlerden 15'inin (%1,36) örneklem büyüklüğünün belirtilmemiş olduğu görülmüştür. İncelenen tezlerde örneklem yöntemi olarak en fazla random 196 tezde (%16,88), monografik 148 tezde (%12,75), gelişigüzel 125 tezde (%10,77), basit tesadüfi 83 tezde (%7,15) kullanılmıştır. Ayrıca incelenen tezlerin 36'sında (%3,10) örneklem alınmayarak evrenin direkt çalışma grubu olduğu ve 309'unda (%26,61) ise örneklem yönteminin belirtilmediği görülmüştür. Son olarak, incelenen tezlerin 36'sında (%3,10) örneklem hiç yer verilmediği tespit edilmiştir. Buna göre

sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tezlerde örneklem grubu kapsamında ağırlıklı olarak sınıf öğretmenleriyle çalışıldığı, örneklem büyüklüğü kapsamında en sık 301-1000 kişi aralığında çalışıldığı ve örnekleme yöntemi olarak random tekniğinin en sık kullanıldığı görülmektedir.

Tez çalışmalarının veri toplama araçlarına göre dağılımı Tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15.		
<i>Tezlerin Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı</i>		
Veri Toplama Aracı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Ölçek	433	22,04
Anket	342	17,40
Görüşme (Mülakat)	324	16,49
Kişisel Bilgi Formu	227	11,55
Başarı Testi	140	7,12
Gözlem	107	5,45
Tezlerin Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı		
Dokümanlar	60	3,05
Envanter	48	2,44
Günlük	44	2,24
Algı/İlgi/Tutum/Yetenek/Kişilik vb. Testler	39	1,98
Video Kaydı	34	1,73
Okuduğunu Anlama Testi	24	1,22
Değerlendirme Formu	23	1,17
Ders Planları ve Öğrenme Materyalleri	23	1,17
Kalıcılık Testi	20	1,02
Açık Uçlu Sorular	14	0,71
Bilimsel Süreç Becerileri Testi	12	0,61
Kavram Testi	12	0,61
Ses Kaydı	12	0,61
Torrance Yaratıcı Düşünme Testi	12	0,61
Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrik)	10	0,51
Belirtilmemiş	5	0,25
Toplam	1965	100
Diğer (10'dan az tekrar eden veri toplama aracı sayısı)	100	-

Tablo 15'e bakıldığında, incelenen tezlerde en sık kullanılan veri toplama aracının ölçek olduğu 433 tezde (%22,04) görülmektedir. Onu takiben sırasıyla anketin 342 tezde (%17,40), görüşmenin 324 tezde (%16,49), kişisel bilgi formununun 227 tezde (%11,55), başarı testinin 140 tezde (%7,12), gözlemin 107 tezde (%5,45) kullanıldığı görülmüştür. Ayrıca 10'dan az tekrar eden 100 veri toplama aracı tespit edilmiştir ve "Diğer" başlığı ile tabloda yer almıştır. Ek olarak, incelenen tezlerin 5'inde (%0,25) veri toplama aracı belirtilmemiş olduğu tespit edilmiştir. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tez çalışmalarında veri toplama aracı babında ağırlıklı olarak ölçek ve anketin kullanıldığı görülmektedir.

Tezlerin veri analiz yöntemlerine göre dağılımı Tablo 16'da gösterilmiştir.

Tablo 16.

Tezlerin Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımı

Analiz Tekniği	Frekans (f)	Yüzde (%)
Nicel Veri Analizi		
t-testi	574	15,24
Frekans/Yüzde Hesaplamaları	519	13,78
ANOVA/ANCOVA	446	11,84
Ortalama/Standart Sapma	407	10,81
Mann-Whitney U Testi	154	4,09
Güvenirlilik Analizi	114	3,03
Pearson Korelasyon Analizi	113	3,00
Krustal-Wallis H	112	2,97
Korelasyon	100	2,66
Ki-Kare Testi	81	2,15
Kolmogorov- Smirnov Testi	78	2,07
TUKEY Testi (Tukey HSD)	76	2,02
Scheffe Testi	70	1,86
LSD Tekniği	55	1,46
Wilcoxon Testi	52	1,38
Faktör Analizi	46	1,22
Regresyon	45	1,19
Levene Testi (Homojenlik Testi)	40	1,06
Madde Analizi	30	0,80
KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) Deđeri	29	0,77
Dunnett C	26	0,69
Shapiro-Wilks Testi	24	0,64
Grafikle Gösterim	23	0,61
MANOVA/MANCOVA	22	0,58
Tezlerin Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımı		
Barlett Küresellik Testi	22	0,58
Merkezi Eğilim Ölçüleri	14	0,37
Bonferroni Testi	12	0,32
Tamhane 12 Testi (Tamhane's T2 Testi)	12	0,32
Maksimum- Minimum Değerler	10	0,27
Nitel Veri Analizi		
İçerik Analizi	229	6,08
Nitel Betimsel Analiz	146	3,88
Doküman Analizi	47	1,25
Nitel ve Nicel Veri Analizi	6	0,16
Belirtilmemiş	32	0,85
Toplam	3766	100
Diğer (10'dan az tekrar eden veri analiz tekniği sayısı)	51	-

Tablo 16'ya göre incelenen tezlerde en sık kullanılan nicel veri analiz tekniklerinin 574 tezde (%15,24 t testi), 519 tezde (%13,78) Frekans/Yüzde Hesaplamaları, 446 tezde (%11,84) ANOVA/ANCOVA, 407 tezde (%10,81) Ortalama/Standart Sapma olduğu görülmüştür. Ayrıca incelenen tezlerde en sık kullanılan nitel

veri analiz tekniklerinin ise 229 tezde (%6,08) içerik analizi, 146 tezde (%3,88 nitel betimsel analiz), 47 tezde (%1,25) doküman analizi olduğu görülmüştür. Ek olarak 10'dan az tekrar eden toplamda 51 veri analiz tekniği tespit edilmiştir ve "Diğer" başlığı ile tabloda yer almıştır. Bu analiz tekniklerinden 37'si nicel, 14'ü ise nitel veri analiz tekniğidir. Ayrıca incelenen tezlerin 6'sı (%0,16) Nitel ve Nicel Veri Analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Ek olarak incelenen tezlerin 32'sinde (%0,85) veri analiz tekniği belirtilmemiştir. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tez çalışmalarında özellikle nicel veri analiz tekniklerinden "t testi", nitel veri analiz tekniklerinden "içerik analizi" kullanıldığı görülmektedir.

Tezlerin veri analizinde kullanılan programlara göre dağılımı Tablo 17'de gösterilmiştir.

Tablo 17.

Tezlerin Veri Analizinde Kullanılan Programlara Göre Dağılımı

Kullanılan Program	Frekans (f)	Yüzde (%)
SPSS Programı	716	60,47
Microsoft Office Programları (Excel, word...)	55	4,65
NVivo Nitel Veri Analizi Programı	29	2,45
ITEMAN programı	17	1,44
Lisrel programı	8	0,68
AMOS programı	6	0,51
FINESSE programı	4	0,34
MİNİTAB programı	3	0,25
Maxqda programı	3	0,25
Media oynaticılar	2	0,17
Diğer (1 kez tekrar eden analiz programı sayısı)	8	0,68
Belirtilmemiş	333	28,13
Toplam	1184	100

Tablo 17'ye bakıldığında, tezlerde en sık kullanılan veri analiz programının 716 tezde (%60,47) SPSS olduğu tespit edilmiştir. Bunun dışında sırasıyla Microsoft Office programları 55 tezde (%4,65), NVivo Nitel Veri Analizi programı 29 tezde (%2,45), ITEMAN programı 17 tezde (%1,44) Lisrel programı 8 tezde (%0,68), AMOS programı 6 tezde (%0,51), FINESSE programı 4 tezde (%0,34), MİNİTAB programı 3 tezde (%0,25), Maxqda programı 3 tezde (%0,25), medya oynaticı 2 tezde (%0,17) kullanılmıştır. Buna ek olarak, 1 kez tekrar eden 8 farklı (%0,68) veri analiz programı "Diğer" başlığı ile tabloda yer almıştır. Ayrıca incelenen tezlerin 333'ünde (%28,13) herhangi bir program belirtilmediği tespit edilmiştir. Buna göre sınıf öğretmenliği alanında yürütülen tez çalışmalarında veri analiz programı olarak özellikle "SPSS programı" kullanıldığı görülmektedir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmanın bu bölümünde Ulusal Tez Merkezi'nden 1998-2017 yılları arasında erişime açık, sınıf öğretmenliği bilim dalında yazılmış olup ulaşılan 1099 lisansüstü tezden elde edilen sonuçlar literatüre dayalı olarak tartışılmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre incelenen tezlerin büyük çoğunluğunun yazarı kadındır. Buradan hareketle kadın yazarların bu alanda daha çok çalışma yaptığı söylenebilir. Özenç ve Özenç (2013) sınıf öğretmenleriyle ilgili olarak 2010-2011 yılında yayınlanan tezlerin incelemesinde kadınların daha fazla sınıf öğretmenliği alanında çalıştığı sonucuna ulaşmıştır. Özenç ve Özenç (2018), araştırmasında en fazla tezin 2010 yılında yazıldığı sonucuna varmıştır. Ünal ve Arık (2016), çalışmalarının sonucunda, kadınların erkeklere göre daha fazla tez yazdıkları sonucuna varmışlardır. Akpunar, Kuzu ve Erdamar (2018), çalışmalarında kadın araştırmacıların erkek araştırmacılardan fazla olduğu sonucuna varmışlardır.

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç ise incelenen tezlerin büyük çoğunluğunun devlet üniversitelerinde yazıldığıdır. Araştırmanın bulgularına göre bu devlet üniversitelerinden en fazla tez

çıkarılan ilk üç üniversitenin ise Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte tezlerin en çok yazıldığı yerler de bu üniversitelerin bulunduğu illerdir. Ayrıca çıkan bu sonuçların, üniversitelerin kuruluş yılıyla yani köklü üniversiteler olmasıyla ilgili olduğu düşünülmektedir. Akpunar, Kazu ve Erdamar (2018), çalışmalarında sınıf öğretmenliği ile ilgili en fazla doktora çalışmasının Gazi Üniversitesi'nde tamamlandığı sonucuna varmışlardır.

Araştırmada kapsamında Ulusal Tez Merkezi'nden ulaşılan tezlerin yayın dilinin neredeyse tamamının Türkçe olduğu tespit edilmiştir. Tezlerin büyük çoğunluğunun yayın dilinin Türkçe olmasının sebebinin Türkiye'de ana dili olarak Türkçe kullanılmasının olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre incelenen tezlerin en fazla 2008-2015 yılları arasında yayımlandığı görülmüştür. Yine araştırma sonuçlarına göre en az tezin yayımlandığı yıl ise 1998 olarak tespit edilmiştir. Bu sonucun sebebinin ise 2000'li yıllarda birçok yeni üniversitenin açılması ve açılan bu üniversiteler ile var olan üniversitelerde lisansüstü eğitime verilen önemin artmasıyla ilişkili olduğu düşünülmektedir. Özenç ve Özenç (2018) çalışmalarında 2002-2018 yılları arasında sınıf öğretmenliği bilim dalında yapılan lisansüstü tezleri incelediklerinde en fazla tezin 2010 yılında yayımlandığı sonucuna varmışlardır. Küçüköğlü ve Ozan (2013), çalışmalarında 2008-2012 yılları arasında yayınlanan sınıf öğretmenliği alanındaki lisansüstü tezlere yönelik elde ettikleri bulgulara göre en çok 2008-2010 yılında tez yayımlandığı sonucuna varmışlardır. Bulgularına bakıldığında ise en fazla tezin 2010 yılında üretildiği görülmüştür. Özenç ve Özenç (2013) sınıf öğretmenleriyle ilgili olarak 2010-2011 yılında yayınlanan tezlerin incelemesinde en fazla tezin 2010 yılında yapıldığı sonucuna ulaşmıştır.

İncelenen tezlerden ulaşılan bir başka sonuç, tezlerin en fazla 101-150, en az ise 1-50 sayfa aralığında yazılmış olmasıdır. Ortaya çıkan bu bulgudan yola çıkılarak tezlerin ortalama olarak 101-150 sayfa aralığında yazıldığı söylenebilir.

Araştırmada elde edilen bir başka sonuç ise incelenen tezlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans tezi olarak yapıldığıdır. Özenç ve Özenç (2013) sınıf öğretmenleriyle ilgili olarak 2010-2011 yılında yayınlanan tezlerin incelemesinde yüksek lisans düzeyindeki tezlerin doktora düzeyinde yapılan tezlerden daha fazla olduğu sonucuna varmıştır. Özenç ve Özenç'in (2018) 2002-2018 yılları arasında yaptığı çalışmada elde ettiği bulgulara göre yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerinden fazla olduğu görülmüştür. Şahin, Calp, Bulut ve Kuşdemir (2013), sınıf öğretmenliği eğitimi bilim dalında 2005-2010 yılları arasında yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesinde yüksek lisans tez çalışmalarının sayı olarak doktora tezlerinden daha fazla olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Şahin (2019), 2008-2018 yılları arasında sınıf öğretmenliği alanında yapılan çalışmaların incelenmesinde tezlerin türüne bakıldığında yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerine göre daha fazla olduğu sonucuna varmıştır.

Araştırma kapsamında sınıf öğretmenliği bilim dalında incelenen tezlerin sosyal bilimler enstitüsünden ziyade eğitim bilimleri enstitüsünde yapıldığı tespit edilmiştir. Bunun sebebinin eğitim bilimleri enstitülerinin son yıllardaki gelişimi olduğu söylenebilir.

Araştırmada ulaşılan sonuçlardan bir diğeri de incelenen tezlerin en çok yrd. doç. dr. danışmanlığında yazıldığıdır. Ek olarak incelenen tezler de en az dr. unvanlı akademisyen danışmanlığında yazıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen tezlerin bazıları iki danışman tarafından yürütülmüştür. Özenç ve Özenç (2018) hazırlanan tezlerin yarısına yakınına yrd. doç. dr. unvanına sahip akademik personel danışmanlık yaptığı sonucuna varmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre incelenen tezlerde toplamda en fazla 51-100 aralığında kaynakçaya yer verildiği görülmüştür. En az kaynakça aralığı olarak ise 200 ve üzeri tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen tezler arasında kaynakçaya hiç yer verilmemiş olan tezlerin olduğu tespit edilmiştir. Ek olarak, incelenen tezlerin içerdiği en fazla yerli kaynakça aralığı 51-100 olarak tespit edilmiştir. İncelenen tezlerin en fazla yabancı kaynak aralığı ise 1-50 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen tezlerin bir kısmının hiç yabancı

kaynak içermediği görülmüştür. Buradan hareketle yabancı kaynak kullanımının Türkiye’de üretilen tezlerde yaygın olmadığı ve sınırlı sayıda yabancı kaynak kullanıldığı söylenebilir.

Araştırmada elde edilen bir başka sonuç ise incelenen tezlerde en fazla “sınıf öğretmeni”nin anahtar kelime olarak kullanıldığıdır. Bunun sebebinin araştırmanın sınıf öğretmenliği bilim dalında yapılması olduğu düşünülmektedir. Ayrıca 1687 anahtar kelimenin 13 ve altında tekrar ettiği tespit edilmiştir. Ek olarak incelenen tezlerin bir kısmında anahtar kelimenin hiç belirtilmemiş olduğu görülmüştür. İncelenen tezlerde anahtar kelimelerin hiç kullanılmaması tezler için önemli bir eksiklik olduğu düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında incelenen tezlerde nicel, nitel ve karma yöntemin kullanıldığı görülmüştür. Bu yöntemler içerisinde en fazla nicel yöntem tercih edilmiştir. Sebebinin ise uygulama alanının çok geniş olması ve birçok tekniği kullanma imkânı vermesi olduğu düşünülmektedir. İncelenen tezlerde nicel ve nitel yöntemlerden en fazla “tarama modeli”nin kullanıldığı, karma yöntem de ise en fazla “çeşitleme” modelinin kullanıldığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca incelenen tezlerin bazılarının nicel, nitel ve karma yöntemde olup araştırma modelinin belirtilmemiş olduğu görülmüştür. Ek olarak incelenen tezlerin bir kısmında ise yöntemin hiçbir şekilde belirtilmediği tespit edilmiştir. Buradan hareketle incelenen tezlerin bazılarının yönteminin detaylı şekilde tezlerde yer almadığı ve bu konuda eksiklerin olduğu sonucuna varılabilir. Bağcı (2012), araştırmasında, en fazla tarama araştırmalarının kullanıldığı sonucuna varmıştır. Özenç ve Özenç (2018), araştırmalarında incelenen tezlerde en fazla kullanılan yöntemin nicel olduğu ve araştırma modelinin ise tarama modeli olduğu sonucuna varmışlardır. Şahin vd. (2013), incelenen tezlerde en fazla nicel yöntemin tercih edildiği, nitel ve karma yöntemlerin neredeyse eşit oranda tercih edildiği, ayrıca tezlerin çoğunluğunda tarama modelinin kullanıldığı sonucuna varmıştır. Özenç ve Özenç (2013), araştırmalarında incelenen tezlerde en çok nicel araştırma yönteminin kullanıldığı ve araştırma modelinin tamamının tarama deseni üzerine kurulduğu sonucuna varmışlardır. Küçükoğlu ve Ozan (2013), çalışmaları kapsamında inceledikleri tezlerde yöntem olarak çoğunlukla nicel yöntemin kullanıldığı sonucuna varmışlardır. Şahin (2019), yapmış olduğu araştırma kapsamında tezlerin yöntem kısmına baktığında en çok nicel araştırma yönteminin kullanıldığı ve incelediği tezlerde en çok tercih edilen araştırma modelinin tarama modeli olduğu sonucuna varmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen tezlerde örneklem grubu olarak en sık kullanılan sınıf öğretmenleri, 5.Sınıf öğrencileri ve 4.Sınıf öğrencileri olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmanın sınıf öğretmenliği bilim dalında yapılmış olması ve eski sisteme göre ilköğretim 5. sınıfın, yeni sisteme göre ise ilköğretim 4. sınıfın geçiş dönemi olmasından böyle bir sonucun ortaya çıktığı düşünülmektedir. Ayrıca incelenen tezlerde örneklem büyüklüğü açısından bakıldığında ise en sık 301-1000 aralığında çalışma grubu oluşturulduğu tespit edilmiştir. İncelenen tezlerde en fazla Random, Monografik, Gelişigüzel ve Basit Tesadüfi örnekleme yöntemlerinin kullanıldığı görülmüştür. Ayrıca incelenen tezlerin bazılarında örneklem alınmayarak evren direk çalışma grubu olduğu ve tezlerin bir kısmında ise örnekleme yönteminin hiç belirtmediği tespit edilmiştir. Son olarak incelenen tezlerin içerisinde örnekleme hiç yer verilmeyen tezlerin de olduğu görülmüştür. Buradan hareketle incelenen tezlerin genelinde örneklemin detaylandırılmadığı ve eksik kalan yanlarının olduğu sonucuna varılabilir. Bağcı (2012), araştırmasında örnekleme tekniği olarak en fazla basit tesadüfi tekniğin kullanıldığı ve örneklem grubunun en fazla öğrenci ve öğretmenlerden oluştuğu sonucuna varmıştır. Ayrıca Bağcı, çalışmasında, örneklem seçim tekniğinin belirtilmemesini araştırmanın niteliği açısından olumsuz bir durum olarak değerlendirmiştir. Ek olarak Bağcı, araştırmasında incelediği bazı tez çalışmalarında örneklem türü hakkında bir veriye rastlamadığını belirtmiştir. Özenç ve Özenç (2018), araştırmalarında elde edilen sonuçlara göre, yapılan tez çalışmalarında örneklem grubu olarak en fazla öğrenciler ve öğretmenler olduğunu savunmuşlardır. Şahin vd. (2013), incelenen tezlerin yarısından fazlasında örneklem ya da çalışma grubunun nasıl oluşturulduğuna ilişkin bilgiler yer almasına karşın bu bilginin yer almadığı ya da yeteri kadar açıklayıcı olmadığı tezlerin de mevcut olduğu sonucuna varmışlardır. Ayrıca çalışma kapsamındaki tezlerde örneklem grubunun en çok ilköğretim öğrencileri ve öğretmenlerinden oluştuğunu tespit etmişlerdir. Küçükoğlu ve Ozan (2013), inceledikleri tezlerde örneklem grubu olarak en çok ilköğretim 1-5 öğrencileri ve öğretmenler ile çalışıldığını tespit etmişlerdir. Ayrıca örneklem büyüklüklerine göre ise en çok 301-1000 arası kişi araştırma

örneklemine oluşturduğu sonucuna varmışlardır. Şahin (2019), yapmış olduğu araştırma kapsamında incelediği tezlerde en çok çalışılan örneklem gruplarının öğrenci ve öğretmenlerden oluştuğu, öğrenci örnekleminde ise en çok çalışılan seviyenin dördüncü sınıf olduğu sonucuna varmıştır. Ünal ve Arık (2016), araştırmalarının sonucunda tezlerin çoğunlukla öğretmenler ve öğrencilerle yapıldığı sonucuna varmışlardır.

İncelenen tezlerde en sık kullanılan veri toplama araçlarının ölçek ve anket olduğu görülmüştür. Bunun en önemli sebebi olarak ise araştırmaların büyük çoğunluğunun nicel yöntemle tasarlanmış olması görülmektedir. Ayrıca incelenen tezlerin bazılarında veri toplama aracı hiç belirtilmemiş olduğu tespit edilmiştir. Bağcı (2012), araştırmasında ölçme aracı olarak daha çok ölçek, anket, başarı testi ve görüşme formunun kullanıldığı sonucuna varmıştır. Şahin vd. (2013), araştırmaları kapsamında incelenen tezlerde en çok tercih edilen veri toplama araçlarının anket ve ölçek olduğunu tespit etmişlerdir. Özenç ve Özenç (2013), çalışmaları kapsamında incelenen tezlerde en çok kullanılan veri toplama aracının anket olduğu sonucuna varmışlardır. Küçüköğlü ve Ozan (2013), çalışmaları kapsamında inceledikleri tezlerde en çok anket ya da ölçeklerin veri toplama aracı olarak kullanıldığı sonucuna varmışlardır. Şahin (2019), 2008-2018 yılları arasında sınıf öğretmenliği alanında yapılan çalışmalarda en çok kullanılan veri toplama aracının anket olduğu sonucuna varmıştır. Akpunar, Kazu ve Erdamar (2018), çalışmalarında, veri toplama aracı olarak en fazla ölçek ve formların kullanıldığı sonucuna varmışlardır.

Araştırma kapsamında incelenen tezlerde en sık kullanılan nicel veri analiz teknikleri t testi, Frekans/Yüzde Hesaplamaları, Ortalama/Standart Sapma ve ANOVA/ANCOVA olduğu görülmüştür. İncelenen tezlerde en sık kullanılan nitel veri analiz tekniği ise içerik analizi ve nitel betimsel analiz olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle tezlerde, genel anlamda araştırmalarda temel ve yaygın olarak kullanılan tekniklerin veri analizinde kullanıldığı sonucuna varılabilir. Ayrıca incelenen tezlerin bir kısmında veri analiz tekniği hiç belirtilmemiştir. Bağcı (2012), araştırmasında istatistiksel analiz teknikleri bazında en fazla t testi, betimsel istatistikler ve ANOVA kullanıldığı sonucuna varmıştır. Şahin vd. (2013), araştırmaları kapsamında incelenen tezlerin yarısından fazlasında hangi veri analiz tekniklerinin kullanıldığı açıkça belirtildiği sonucuna varmıştır. Özenç ve Özenç (2013), çalışmalarında en fazla kullanılan istatistik tekniklerinin frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, t testi ve tek yönlü varyans analizi olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Küçüköğlü ve Ozan (2013), araştırmalarında kullandıkları tezleri veri analiz tekniklerine göre incelediklerinde en çok ortalama/standart sapma değerleri, t-testi, frekans/yüzde değerleri ve ANOVA tekniklerinin kullanıldığı sonucuna varmışlardır.

İncelenen tezlerde en sık kullanılan veri analiz programının SPSS olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle SPSS programının araştırmalarda kullanılan temel program olduğu ve yaygın kullanıldığı sonucuna varılabilir. Ayrıca incelenen tezlerin 333'ünde, kullanılan herhangi bir program belirtilmediği tespit edilmiştir. Bu durum alandaki eksikliği net bir şekilde göstermektedir. Özenç ve Özenç (2013), araştırmaları kapsamında incelenen tezlerde verilerin değerlendirilmesinde en çok kullanılan istatistik paket programının SPSS olduğu sonucuna varmışlardır.

Bu araştırmada ulaşılan sonuçlar, aşağıda maddeler hâlinde listelenmiştir.

- Tezlerde kadın yazarların bu alanda daha fazla çalışma yaptığı görülmüştür. Bunun sebebinin ise sınıf öğretmenliği bilim dalında lisans eğitimi alan kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden sayıca fazla olması ve lisans eğitiminin devamı olan lisansüstü eğitimde de bu durumun devam etmesi olduğu sonucuna varılmıştır.
- Tezlerin büyük çoğunluğunun köklü devlet üniversitelerinde ve buna bağlı olarak bu üniversitelerin olduğu illerde yazıldığı sonucuna varılmıştır.
- Tezlerin yaygın dilinin neredeyse tamamının Türkçe olduğu görülmüştür.
- 1998-2017 yılları arasında en fazla 2010 yılında tez yayımlanmıştır.

- Tezler en fazla 101-150, en az ise 1-50 sayfa aralığında yazılmıştır.
- Tezlerin büyük çoğunluğu yüksek lisans tezi olarak üretilmiştir.
- Tezler son yıllarda sosyal bilimler enstitüsünden ziyade eğitim bilimleri enstitüsünde yayımlanmıştır.
- Tezler en çok yrd. doç. dr. danışmanlığında yazılmıştır.
- Tezlerde toplamda en fazla 51-100 aralığında kaynakçaya yer verilmiştir.
- Tezlerin bir kısmının hiç yabancı kaynak içermediği, bunun sebebinin ise yabancı kaynakların Türkçeye çevrilmesinde zorluk yaşanması olduğu sonucuna varılmıştır.
- Tezlerde en fazla “sınıf öğretmeni”, “ilköğretim” ve “sosyal bilgiler” anahtar kelime olarak kullanılmıştır.
- Araştırma kapsamında incelenen tezlerde en fazla nicel yöntem kullanılmıştır.
- İncelenen tezlerde nicel ve nitel yöntemlerde en fazla “tarama modeli”, karma yöntem de ise en fazla “çeşitleme” modeli kullanılmıştır.
- Tezlerde örneklem grubu olarak en sık kullanılan katılımcılar sınıf öğretmenleri, 5.sınıf öğrencileri ve 4.sınıf öğrencileri olmuştur. Öğretmen grubu olarak sınıf öğretmenlerinin üzerinde daha çok çalışma yapılmış olmasında, araştırmada sınıf öğretmenliği bilim dalındaki lisansüstü çalışmaların incelenmiş olmasının etkisi olduğu söylenebilir. Öğrenci gruplarından ise 4. ve 5. sınıfların örneklem grubu olarak kullanılmasında da eski sisteme göre ortaokula geçiş sınıfının 5. sınıf olması, “4+4+4”lük yeni sisteme göre ise ortaokula geçiş sınıfının 4. sınıf olmasının etkisi olabilir.
- İncelenen tezlere örneklem büyüklüğü açısından bakıldığında en sık, üye sayısı 301-1000 aralığında olan çalışma gruplarıyla çalışıldığı görülmüştür.
- İncelenen tezlerde en fazla Random, Monografik, Gelişigüzel ve Basit Tesadüfî örnekleme yöntemleri kullanılmıştır.
- İncelenen tezlerde en sık kullanılan veri toplama araçları ölçek ve ankettir.
- Tezlerde en sık kullanılan veri analiz teknikleri t testi, Frekans/Yüzde Hesaplamaları, Ortalama/Standart Sapma ve ANOVA/ANCOVA’dır.
- İncelenen tezlerde en sık kullanılan veri analiz programı SPSS’tir.

Elde edilen bulgular çerçevesinde bu alanda çalışmak isteyen araştırmacılara şu önerilerde bulunulmuştur:

- Araştırma sonuçlarına göre incelenen tezlerde en fazla nicel yöntemin kullanıldığı, nitel ve karma yöntemde araştırmalara literatürde fazla yer verilmediği tespit edilmiştir. Bu yüzden ileride yapılacak araştırmalarda bu yöntemlere yer verilebilir ve bu yöntemlere ilginin artırılması sağlanabilir.
- Araştırma sonuçlarına göre en fazla kullanılan araştırma modelinin tarama modeli olduğu görülmüştür. İleride bu konuda araştırma yapacak olan araştırmacılar diğer araştırma modellerini kullanmaya yönlendirilebilir, yöntem ve teknikler hakkında bilinçlendirilebilir.
- Araştırmada örneklem grubu olarak en çok sınıf öğretmenleri, 4. ve 5. sınıf öğrencileriyle çalışıldığı görülmüştür. İleriki araştırmalarda bu grupların yanında farklı örneklem gruplarına da yer verilebilir.
- Araştırmada ulaşılan bulgulara göre lisansüstü çalışmaların çoğunluğunun yazarı kadındır. Lisans düzeyindeki öğrencilere üniversitelerdeki ilgili birimler ve öğretmenler tarafından lisansüstü eğitim hakkında bilgi verilebilir. Erkek öğrenciler de lisansüstü araştırmalarda daha fazla yer almaları için teşvik edilebilir.

- Araştırmada ulaşılan bir başka sonuç ise yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerinden oldukça fazla yazılmış olmasıdır. Bu açıdan yüksek lisans öğrencileri ileride doktora eğitimi almaları için teşvik edilebilir.
- Araştırmada elde edilen sonuçlara göre tezlerin çoğunluğunun 100'ün altında kaynakça içerdiği tespit edilmiştir. Ayrıca yabancı kaynakçaya sınırlı sayıda yer verildiği, hatta incelenen tezlerin bir kısmında yabancı kaynağa hiç başvurulmadığı görülmüştür. Bu sebepten ötürü ileride yapılacak olan her türlü araştırmada yerli ve yabancı kaynakça sayısı artırılabilir. Ayrıca lisansüstü eğitim alan öğrencilere üniversiteler tarafından dil eğitimi verilebilir.
- Araştırma sonuçlarına göre, incelenen tezlerde veri toplama araçlarından en çok ölçek ve anket kullanılmıştır. Alanda veya alan dışında ileride yapılacak araştırmalarda farklı veri toplama araçları kullanılabilir.
- Araştırmada veri analizinde en çok kullanılan programın SPSS olduğu ve tezlerin önemli bir kısmında ise kullanılan hiçbir programdan bahsedilmediği görülmüştür. Araştırmacılar verileri nasıl analiz ettiklerine çalışmalarında ayrıntılı bir şekilde yer vermelidir. Ayrıca araştırmacılar farklı veri analiz programları hakkında bilgilendirilmeli ve bu programları kullanmaya teşvik edilmelidir.
- Sınıf öğretmenliği bilim dalındaki güncel çalışmalar takip edilmelidir. Ayrıca sınıf öğretmenliği bilim dalındaki araştırmaların belirli aralıklarla incelenmesi önerilebilir.
- Araştırmalarda kullanılan anahtar kelimeler, tezin içeriği hakkında bilgi vermeli ve gerekli sayıda kullanılmalıdır.
- İleride yapılacak benzer araştırmalarda kaynakça incelemesi yapılacaksa kaynakça incelenirken, hangi tür kaynaklardan ne sıklıkla faydalandığı tespit edilerek detaylı bir sınıflama yapılabilir.

Kaynakça/Reference

- Adıgüzel, A. (2008). *Eğitim fakültelerinde öğretmen eğitimi program standartlarının gerçekleşme düzeyi* (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Akpınar, B., Kazu, İ. Y. & Erdamar, F. S. (2018). Sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmen adayları üzerine yapılmış doktora çalışmalarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(67), 913-925.
- Ayas, A. (2013). Eğitimle ilgili temel kavramlar. H. Özmen, (Editör) ve D. EKİZ, (Ed.), *Eğitim bilimine giriş* içinde (s. 2-12). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Aydın, R., Şahin, H. & Topal, T. (2008). Türkiye’de ilköğretime sınıf öğretmeni yetiştirmede nitelik arayışları. *TSA*, 12(2), 119-142.
- Bağcı, Ş. (2012). *Sınıf öğretmenliği lisansüstü tezlerinin karakteristik özellikleri: Tematik, metodolojik ve istatistiksel yönelimler* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-15.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (24. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çiltaş, A., Güler, G. & Sözbilir, M. (2012). Türkiye’de matematik eğitimi araştırmaları: bir içerik analizi çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 565-580.
- Demirhan İşcan, C. & Hazır Bıkmaz, F. (2012). Eğitim programları ve öğretim alanında lisansüstü eğitim programlarının analizi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 45(1), 107-138.
- Gürol, M., Donmuş, V. & Arslan, M. (2012). İlköğretim kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin fatih projesi ile ilgili görüşleri. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 3(3).

- İşçi, S. (2013). *Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılmış lisansüstü tezlerin tematik, metodolojik ve istatistiksel açıdan incelenmesi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Karadağ, E. (2009). *Türkiye’de eğitim bilimler alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik ve metodolojik açıdan incelenmesi: bir durum çalışması* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Karaman, S. & Bakırcı, F. (2010). Türkiye’de lisansüstü eğitim: sorunlar ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 94-114.
- Keskin, A. (2014). *Öğrenme stratejileri konulu lisansüstü tezlerin incelenmesi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Koçak, A. & Arun, Ö. (2006). İçerik analizi çalışmalarında örneklem sorunu. *Selçuk İletişim*, 4(3), 21-28.
- Kurt, A. & Erdoğan, M. (2015). Program değerlendirme araştırmalarının içerik analizi ve eğilimleri; 2004-2013 yılları arası. *Eğitim ve Bilim*, 40(178), 199-224.
- Küçükkoğlu, A. & Ozan, C. (2013). Sınıf öğretmenliği alanındaki lisansüstü tezlere yönelik bir içerik analizi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(12), 27-47.
- Ortaş, İ. (2004). Öğretim üyesi ya da bilim insanı kimdir?. *PİVOLKA*, 3(12), 11-16.
- Özenç, E. G. & Özenç, M. (2018). Sınıf öğretmenliği bilim dalı’nda yapılan lisansüstü eğitim tez yönelimlerinin eğitim bilimleri enstitüsü düzeyinde bir analizi. *International Journal of Active Learning*, 3(2), 1-10.
- Özenç, M. & Özenç, E. G. (2013). Sınıf öğretmenleri ile yapılan lisansüstü eğitim tezlerinin yöntem bölümü açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 132-141.
- Sadık, F. (2002). İlköğretim I. Aşama Sınıf Öğretmenlerinin Sınıfta Gözlemledikleri Problem Davranışlar. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(10), 1-23.
- Sert, G. (2010). *Öğretim teknolojileri alanında yayımlanmış Türkiye adresli makalelerin içerik analizi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Sözbilir, M., Gül, Ş. Okçu, B., Yazıcı, F., Kızılaslan, A., Zorluoğlu, S. L. & Atilla, G. (2015). Görme yetersizliği olan öğrencilere yönelik fen eğitimi araştırmalarında eğilimler. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 218-241.
- Sözbilir, M., Kutu, H., & Yaşar, M. D. (2012). Science education research in Turkey: A content analysis of selected features of papers published. In J. Dillon & D. Jorde (Eds.). *The World of Science Education: Handbook of Research in Europe* (pp. 1-35). Rotterdam: Sense publishers.
- Stemler, S. (2001). An overview of content analysis. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 7(17), 1-6.
- Şahin, A. (2019). *2008-2018 yılları arasında sınıf öğretmenliği alanında yapılan çalışmaların incelenmesi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Şahin, D., Calp, Ş., Bulut, P. & Kuşdemir, Y. (2013). Sınıf öğretmenliği eğitimi bilim dalında yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli kriterlere göre incelenmesi. *Zeitschrift für die Welt der Türken*, 5(3), 187-205.
- Şenyurt, S. & Özer-Özkan, Y. (2017). Eğitimde ölçme ve değerlendirme alanında yapılan yüksek lisans tezlerinin tematik ve metodolojik açıdan incelenmesi. *İlköğretim Online*, 16(2), 628-653.
- Tatlı, S. & Adıgüzel, O. C. (2012). Türkiye’deki lisansüstü karşılaştırmalı eğitim tezlerinin çok boyutlu bir incelenmesi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 143-150.
- Tavşancıl, E., Çokluk, Ö., Gözen-Çıtak, G., Kezer, F., Yalçın-Yıldırım, Ö., Bilican, S., Büyükturan, E. B., Şekercioğlu, G., Yalçın, N., Erdem, D. & Özmen, D. T. (2010). *Eğitim bilimleri enstitülerinde tamamlanmış lisansüstü tezlerin incelenmesi*. Ankara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri, Ankara.
- Tümer, C. (2014). *Türkiye’de bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi (böte) alanında tamamlanmış yüksek lisans ve doktora tezlerindeki güncel eğilimler (2005-2014)* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- URL-1, <https://sozluk.gov.tr/> Sınıf Öğretmenliği Tanımı. Erişim Tarihi: 10 Mart 2020.
- URL-2, <https://sozluk.gov.tr/> Eğilim Tanımı. Erişim Tarihi: 20 Şubat 2020.

URL-3, <https://sozluk.gov.tr/> Lisansüstü Eğitim Tanımı. Erişim Tarihi: 20 Şubat 2020.

URL-4, <http://yukseklisans.com.tr/tezgenelbilgiler.php> Lisansüstü Tez Tanımı. Erişim Tarihi: 20 Şubat 2020.

URL-5, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> Erişim Tarihi: 30 Temmuz 2018

Ünal, E. & Arık, S. (2016). Sınıf öğretmenliği bilim dalında yapılan lisansüstü tezlere yönelik bir araştırma. *Electronic Turkish Studies*, 11(3), 2295-2332.

Üstüner, M. (2004). Geçmişten günümüze Türk eğitim sisteminde öğretmen yetiştirme ve günümüz sorunları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 63-82.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Baskı). Ankara: Seçkin.

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

As a scientific field, classroom teaching in graduate programs arouses curiosity to researchers, it is thought that doing research in this field will contribute to the literature. It is aimed to reveal the inferences that are predicted to be important about the subject by determining the points at which the national graduate thesis studies conducted in the field of classroom teaching are gathered within the framework of some demographic elements and various variables.

One of the most rooted fields in universities is classroom teaching. This field of study is given the necessary importance in postgraduate education. There are thousands of academic studies in the field of classroom teaching. Each of these studies is very important in terms of directing future studies. With this study, the postgraduate studies conducted in the field of classroom teaching between 1998-2017 were examined.

The classroom teaching is considered crucial when it aims to provide important insights to experts, researchers and relevant stakeholders. The study aims at contributing to the literature with detailed evaluation regarding the studies conducted and the type of research methods used. The purpose of this study is to determine the tendencies of postgraduate theses conducted in the field of classroom teaching between 1998-2017.

2. METHOD

In this study, within the scope of qualitative research method, document analysis was used. The documents used in the research were provided from the National Thesis Center based on the determined criteria. The theses reached, existing in the National Thesis Center in the detailed search section, were searched by selecting the branch of science as " primary school teaching", permission case "permitted", and the years "1998-2017". As a result of the search, 1099 graduate theses were reached. All the theses reached were included in the research. 'Thesis Review Form' was used as a data analysis tool. The data obtained from the study were analyzed using the content analysis technique.

In this study, it was aimed to determine the trends of all open-access studies from the first thesis in 1998 and to the last thesis in 2017. In this context, a total of 1099 theses, 941 of which were master's and 158 of which were doctoral dissertations, conducted in 53 different universities were examined. The sample of this study was determined by the criterion sampling method, one of the purposeful sampling methods.

In this research, firstly, each thesis downloaded was enumerated by the researcher. Later, these theses were examined one by one in line with the pre-determined codes and included in the data analysis tool and transferred to the computer environment using Microsoft Word program. Detailed examination of each thesis was made and each finding was coded in the data analysis tool. When a different code that was not included in the data collection tool was reached, that code was added to the data collection tool by the researcher. The process of transferring the results to the data analysis tool was done with the numbers given to the theses. This process was done to determine the repetition frequency of the codes. The results of the examinations were transferred to the data analysis tool. After all the data were collected, the codes and tables created were reviewed and finalized. At the last stage, the frequencies of the items in the tables were calculated. As a result of these calculations, it was found how often the codes were repeated. Then the percentages of the data were obtained. The obtained data were arranged in separate tables and indicated in the findings.

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

The results of this study indicated that the theses examined in the research were published mostly in 2010. Next, "primary school teacher" was the most repeated keyword. Furthermore, the quantitative research method was mostly used research method. The most frequently used data collection tools were scales and questionnaires, and the most used data analysis program was SPSS. In theses, it was observed that female

authors conducted more research in this field. It was concluded that the reason for this was female students who received undergraduate education in the field of classroom teaching were more than male students and that this situation continued in postgraduate education, which is a continuation of undergraduate education. It was concluded that the majority of the theses were written in the well-established state universities and accordingly in the cities where these universities are located.

Theses were written between 101-150 pages maximum and 1-50 pages minimum. Most of the theses were produced as a master's thesis. Theses were mostly written under the direction of assistant and associate professors. A total of 51-100 bibliographies are included in the theses. It was concluded that some of the theses do not contain any foreign sources, which might be due to the difficulty in translating foreign sources into Turkish. Mostly, "classroom teacher", "primary education" and "social studies" were used as keywords in theses. In the theses examined, "survey model" was used the most in quantitative and qualitative methods, and "convergent design" was used the most in mixed method. Classroom teachers, 5th grade students and 4th grade students, were the most frequently used sample groups in theses. In terms of sample size in the examined theses, it was concluded that study groups were formed with most frequently between 301-1000 people.

ETHICAL PERMIT OF THE STUDY

In this study, all rules stated within the scope of "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive" were followed. None of the actions stated under the title "Actions Against Scientific Research and Publication Ethics", which is the second part of the directive, were not taken.

Ethics committee permission information

Name of the committee conducting the ethical evaluation = Recep Tayyip Erdoğan University - Social and Human Sciences Ethics Committee

Date of ethics assessment decision = 05.06.2020

Ethics assessment document issue number = 2020/50

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 05.06.2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2020/50

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

1. yazarın araştırmaya katkı oranı %60, 2. yazarın araştırmaya katkı oranı %40'dır.

Yazar 1: Araştırmanın tasarlanması, veri analizi, raporlaştırma.

Yazar 2: Yöntemin belirlenmesi, danışmanlık, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden çıkar çatışması bulunmamaktadır.